

Belgische trans wetgeving in internationaal verband

Jinske Verhellen

M/V/X of niks?

M/V/X of niks in België ► óók in het buitenland?

M/V/X of niks in het buitenland ► óók in België?

Ik ben een erkend vluchteling uit Syrië. Ik wil mijn voornaam en geslacht wijzigen op mijn Belgisch verblijfsdocument. Op dit moment heb ik een elektronische B kaart.

En wat met mijn Syrische geboorteakte / Syrisch paspoort? Kan ik die ook laten aanpassen?

Ik ben een trans man uit Litouwen. Ik verblijf al jaren in België. Ik wil de Belgische nationaliteit aanvragen. Daarna wil ik ook mijn geslachtsregistratie laten aanpassen in België. Waar moet ik op letten?

Ik wil trouwen met mijn Belgische vriendin. Hiervoor heb ik mijn geboorteakte uit Litouwen nodig. Op die geboorteakte zal ik als vrouw staan. Zal ik in België als vrouw of als man trouwen?

Vragen van internationaal privaatrecht (IPR)

- Kunnen trans personen die geen Belg zijn, gebruik maken van de Belgische trans wetgeving?
- Moet de niet-Belg in België aantonen dat er een gelijkaardige regeling bestaat in het land van herkomst?
- Wat met een buitenlandse geslachtsregistratie die niet overeenkomt met de Belgische? Kunnen buitenlandse documenten (geboorteakte, paspoort) vanuit België worden aangepast?
- Geldt een in het buitenland geregistreerde non binaire genderidentiteit ook in België?
- ...

The image features three black spotlights hanging from the ceiling against a white brick wall. Each spotlight casts a white cone of light onto the wall. The leftmost spotlight illuminates a grey rectangular box containing the text 'Procedure in België'. The middle spotlight illuminates a grey rectangular box containing the text 'Procedure in buitenland'. The rightmost spotlight illuminates a grey rectangular box containing the text 'Erkenning'. Below the spotlights, the floor is made of light-colored wooden planks.

Procedure in België

**Internationale
bevoegdheid**

**Toepasselijk
recht**

Procedure in buitenland

Erkenning

Procedure in België

**Internationale
bevoegdheid**

Wie kan beroep doen op Belgische wet?

- In IPR-termen: Wanneer is er ‘internationale bevoegdheid’ om aangifte te doen bij een Belgische ambtenaar van de burgerlijke stand?
- Wet 10 mei 2007 → Art. 35bis Wetboek IPR: “Een aangifte van geslachtsaanpassing kan gedaan worden in België als de **aangever Belg is of als hij volgens de bevolkingsregisters of de vreemdelingenregisters zijn hoofdverblijf in België heeft.**”
- Wet 25 juni 2017 wijzigt op dit punt niets → **gemiste kans** om echt na te denken over duidelijke en meer omvattende bepaling in Wetboek IPR
- Toekomst?

Hoofdverblijf volgens BR of VR?

- Vreemdelingen met hoofdverblijf in België volgens de **bevolkingsregisters** of **vreemdelingenregisters** → wie?
 - Elektronische A, B, C, D, E, E+, F, F+ ... kaarten
 - Informatieve website: www.agii.be > verblijfsdocumenten
- Het **wachtregister** valt uit art. 35*bis* → problematisch voor asielzoekers

Aanbeveling aan de wetgever

- Art. 35*bis* Wetboek IPR niet in lijn met art. 4 Wetboek IPR
 - Art. 4: vermelding van 3 registers (bevolkingsregister, vreemdelingenregister en wachtregister)
 - Art. 4 maakt onderscheid tussen formeel criterium (woonplaats) en feitelijk criterium (gewone verblijfplaats)
- Voorstel tot wijziging art. 35*bis* Wetboek IPR: aangifte in België mogelijk als trans persoon **Belg is of zijn woon- of gewone verblijfplaats in België heeft**

Procedure in België

**Toepasselijk
recht**

Welk recht toepassen?

- Volgende IPR-vraag: wanneer betrokkene aangifte kan doen bij Belgische ambtenaar van de burgerlijke stand ('internationaal bevoegd'), welk recht past ABS toe? Belgisch recht of buitenlands recht?
- Wet 10 mei 2007: invoering art. 35ter Wetboek IPR
 - De geslachtsaanpassing wordt beheerst door **het recht van de Staat waarvan de betrokkene de nationaliteit heeft.**
 - Bepalingen van buitenlands recht die “*de geslachtsaanpassing verbieden*” worden niet toegepast.
- Wet 25 juni 2017: geen wijzigingen aan Wetboek IPR
- Toekomst?

Toepassing nationale wet: dubbele nationaliteit/staatloosheid?

- **Dubbele nationaliteit:**
 - Belg/vreemdeling: Belgische nationaliteit primeert
 - Vreemdeling/vreemdeling: nationaliteit waarmee nauwste band
- **Vluchtelingen en staatlozen:** vervanging door wet van de gewone verblijfplaats

Buitenlands recht: verbod geslachtsaanpassing?

- Uitgangspunt: ABS past buitenlands recht toe op vreemdeling
 - Wat als ABS dit buitenlands recht niet vindt/kan vinden?
 - Wat als buitenlands recht “anders” is? Schuiven we buitenlands recht dan opzij en passen we toch Belgisch recht toe?
- Toepassing buitenlands recht, tenzij verbod geslachtsaanpassing
 - Expliciet verbod in buitenlands recht → toepassing Belgisch recht
 - Geen wetgeving/feitelijke onmogelijkheid om geslachtsregistratie in buitenland te wijzigen → onder ‘verbod’, en dus toepassing Belgisch recht?
 - Buitenlandse wet strenger (bv. medische ingreep vereist) / ruimer (bv. non-binaire registratie mogelijk)?

Aanbeveling aan de wetgever

- Aanpassing art. 35ter Wetboek IPR: van nationaliteitsaanknoping naar **aanknoping aan de gewone verblijfplaats**
- Met minimale informatieplicht voor de Belgische overheid: Belgische oplossing zal immers vaak niet in land van herkomst aanvaard worden
 - Problematiek van de hinkende identiteit
 - Zie bv. EHRM 12 juni 2007, Guerrero Castillo t. Italië: niet-aanvaarding in Peru van Italiaanse geslachtsaanpassing → impact op Peruviaans paspoort en op verblijfsstatuut en -document in Italië

hallo
mijn naam is

?

Ik kom uit Tunesië en heb de Tunesische nationaliteit. Ik wil mijn naam in België laten aanpassen zonder mijn Tunesische geboorteakte of identiteitskaart te veranderen. Mijn familie in Tunesië mag zeker niet op de hoogte zijn.

Ik ben non-binair. Ik kom uit Oekraïne. Ik wil mijn voornaam en gegenderde familienaam veranderen op mijn Belgische verblijfskaart. Kan dit?

➤ **Hiaat in de wetgeving**

Procedure in buitenland

Erkenning

Een trans vrouw woont in Nederland, werd in België geboren en heeft de Nederlandse en Belgische nationaliteit.

De geslachtsregistratie werd reeds aangepast in Nederland.

Ze wil nu ook haar Belgische identiteitskaart aanpassen. Moet zij hiervoor de trans procedure in België doorlopen? Ze woont niet meer in België, naar welke burgerlijke stand (in welke gemeente) moet zij?

Aanpassing geslachtsregistratie in België na procedure in het buitenland

- Wat met een in het buitenland rechtsgeldig verworven geslachtsaanpassing?
- Wat met een buitenlandse X / non-binaire genderidentiteit, bv. uit Argentinië, Canada of Pakistan?

Erkenning in België

- In IPR-termen: wanneer wordt een buitenlandse akte of uitspraak van de rechter in België erkend?
- Wetboek IPR maakt onderscheid tussen
 - Buitenlandse rechterlijke beslissingen
 - Buitenlandse authentieke akten
- Dus: **erkenning** vragen van wat trans of non-binair persoon in buitenland heeft verkregen en **niet opnieuw de procedure in België doorlopen**

M/V/X of niks?

Zal de erkenning in België van een in het buitenland vastgestelde 'X of niks' er sneller zijn dan de nieuwe Belgische wetgeving?